

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering
Sendt pr. mail til star@star.dk, bib@star.dk, og bst@star.dk

KL's høringsvar vedr. reform af kontanthjælpssystemet

KL har den 21. juni 2024 modtaget lovforslag om reform af kontanthjælpssystemet, ophævelse af 225-timersreglen og kontanthjælpsloftet, fritidstillæg til børn, afklaring, rettighedsbaseret tilskud til medicin m.v. i høring med frist for afgivelse af bemærkninger den 12. august.

KL er meget tilfreds med, at kontanthjælpssystemet forenkles. Kontanthjælpssystemet er præget af knopskydninger og særregler, som har gjort systemet komplekst og uigennemskueligt. Lovforslaget indebærer en væsentlig forenkling af ydelsesstrukturen og en afskaffelse af en række komplekse og administrativt tunge regler, fx kontanthjælpsloftet og 225-timersreglen. Det vil medvirke til at sikre enklere og mere gennemskuelige regler og ydelser – til gavn for både for borgerne og for sagsbehandlere i kommunerne. KL ærgrer sig dog over, at der ikke er en enkelt måde at administrere det nye boligstøtteloft på, som indføres med lovforslaget.

Samtidig vil KL rose Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering og Beskæftigelsesministeriet for at tilrettelægge en inddragende og konstruktiv proces for udmøntningen af den politiske aftale, som har bidraget til en hensigtsmæssig omsætning af den politiske aftale til konkret lovgivning.

KL ser også positivt på ophævelse af kravet om mundtlig vejledning, om registrering af jobsøgning og ændring af reglerne om sygemelding for modtagere af kontanthjælp og ressourceforløbsydelse, så kommunen får frihed til at bestemme, om sygemeldingen skal ske til jobcenteret, tilbudsstedet eller arbejdsgiveren.

KL ser samtidig et behov for, at der også kigges på hensigtsmæssigheden i indretningen af de øvrige forsørgelsesydelse i beskæftigelsessystemet. Et behov, som også Ydelseskommissionen fremhæver, og som også berøres af anbefalingerne fra Ekspertgruppen for Fremtidens Arbejdsmarked.

Lavere ydelse og mangel på boliger

KL vil i lighed med høringsvaret til lovforslaget om skærpede betingelser for at opnå ret til kontanthjælp fremhæve, at indførelsen af beskæftigelseskravet for borgere indrejst før 2008 vil betyde, at mange borgere per 1. juli 2025 overgår til den nye mindstesats og vil miste et betydeligt beløb hver måned. Samtidig vil der også være personer, som på grund af fx afskaffelsen af aktivitetsstillægget, den særlige sats til visse psykiske lidelser og særlig støtte vil gå ned i ydelse.

Dato: 12. august 2024

Sags ID: SAG-2023-04555
Dok. ID: 3474196

E-mail: KRHC@kl.dk
Direkte: 3370 3072

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 1 af 6

Det kan betyde, at der vil være borgere, som ikke har råd til at bo i deres eksisterende bolig, og at en del kommuner vil stå med en meget stor udfordring ift. at hjælpe borgere til en ny og billigere bolig. I forhold til de nævnte ydelsesmodtagere vil der generelt set være tale om borgere relativt langt fra arbejdsmarkedet, som i høj grad må forventes at skulle have hjælp til at finde en ny og billigere bolig.

KL mener, at der er behov for at finde løsninger, som sikrer midlertidig hjælp til de borgere, nogle også med forsørgerpligt, som risikerer at stå uden bolig. Udlændinge- og Integrationsministeriet har i høringsnotat til lovforslaget om skærpede betingelser for at opnå ret til kontanthjælp bemærket, at der vil være et år til at indrette sig på de nye regler. KL vil her gøre opmærksom på, at et år ikke er lang tid til at finde de mange nye, billige boliger til de nævnte ydelsesmodtagere.

Problemet kan ses i lyset af, at De Økonomiske Råd, som i deres rapport om 'Dansk Økonomi forår 2024' konstaterer, at analyser viser, at lavere ydelser til indvandrere har en begrænset effekt på beskæftigelsen på kort sigt og ikke en langsigtet beskæftigelseseffekt. Det vil således forventeligt være en begrænset gruppe, der grundet ydelsesreduktion overgår til beskæftigelse, og som dermed kan håndtere deres boligsituation.

Samtidig kan ydelsesreduktionen for de mange ydelsesmodtagere, som får en lavere ydelse på grund af skærpelsen af beskæftigelseskravet, betyde, at nye områder kategoriseres som udsatte boligområder, parallelsamfund eller forebyggelsesområder. Det skyldes, at gennemsnitlig bruttoindkomst indgår som en del af kriterierne for at klassificere disse områder. Kommuner og boligorganisationer har mulighed for at styre anvisning og udlejning af boliger for at undgå, at der opstår nye udsatte områder, men kan ikke forhindre at enkelte eller flere beboere, der allerede bor i området, får lavere indkomst.

Flere udsatte boligområder vil gøre det vanskeligere for kommunerne at finde nye billige boliger, da der i disse områder ikke må anvises boliger til personer, som har modtaget selvforsørgelses- og hjemrejseydelse eller overgangsydelse (fremadrettet mindstesats), uddannelseshjælp eller kontanthjælp i 6 sammenhængende måneder.

Desuden har kommunerne i forvejen oplevet øget efterspørgsel efter billige boliger som følge af tilstrømningen af ukrainske flygtninge og reformen af hjemløseindsatsen med Aftale om Fonden for blandede byer – flere billige boliger og en vej ud af hjemløshed.

KL forventer, at den markante stigning i personer med en lavere ydelse og udfordringer med at finde billigere boliger vil kunne føre til øget hjemløshed. Det bemærkes samtidig, at en del af de borgere, som mister deres bolig, forventes at søge mod herberger. Det kan indebære en betydelig økonomisk byrde for kommunerne, idet der er indført begrænsninger i kommunernes refusion for ophold på herberg, og kommunerne mangler billige boliger til at få hjemløse væk fra herbergerne. Refusionen for ophold på herberger begrænses desuden yderligere fremadrettet.

KL ser derfor frem til en dialog med de relevante ministerier om at finde løsninger på disse boligudfordringer, jf. også tidligere høringssvar til lovforslag om skærpede betingelser for at opnå ret til kontanthjælp.

Implementering

KL bemærker, at lovforslaget vil indebære, at størstedelen af det nuværende kontanthjælpssystem afskaffes, og at et nyt system skal indføres med virkning fra den 1. juli 2025. Det vil være tale om en omfattende opgave for kommunerne, som bl.a. indebærer, at alle nuværende modtagere af selvforsørgelses- og hjemrejseydelse eller overgangsydelse (SHO-ydelserne), uddannelseshjælp eller kontanthjælp skal nyindplaceres i det nye kontanthjælpssystem. Implementeringsopgaven skal løses samtidig med, at kommunerne bl.a. også skal indføre den nye arbejdspligt og de nye sygedagpengeregler.

Lovforslaget forventes vedtaget i slutningen af 2024, og der skal udvikles en helt ny it-understøttelse af reformen. På grund af en relativ lang - men nødvendig - proces med at konkretisere og udmønte den politiske aftale og den sene vedtagelse af loven, forventes it-understøttelsen først at kunne være klar i foråret af 2025. Derfor vil der være begrænset tid til at implementere reformen i de enkelte kommuner, inden reformen får virkning.

KL gør opmærksom på, at den hastige implementering af en kompleks reform samtidig med andre reformer øger risikoen for, at der opstår fejl i implementeringen af de nye regler.

Risikoen består på trods af, at Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering og Beskæftigelsesministeriet har tilrettelagt en konstruktiv og inddragende proces for at sikre en hensigtsmæssig udmøntningen af aftalen.

Det fremgår af lovforslaget, at for personer, som modtager SHO-ydelse, uddannelseshjælp eller kontanthjælp i perioden fra den 1. januar til og med den 31. marts 2025, skal kommunen træffe afgørelse om den fremtidige sats senest 31. marts 2025. Nye ydelsesmodtagere indplaceret fra den 1. april til den 31. juni skal have en afgørelse hurtigst muligt.

KL er enig i, at det af hensyn til borgernes muligheder for at tilpasse sig en ny ydelse, vil være mest hensigtsmæssigt, at der hurtigst muligt træffes en afgørelse om den fremtidige ydelse. KL vil dog samtidig gøre opmærksom på, at loven først træder i kraft den 1. januar 2025, og at den nødvendige it-understøttelse først forventes klar i foråret 2025. Det betyder, at det kan være vanskeligt for kommunerne at nå de nævnte frister – også i lyset af, at der i dag er knap 90.000 personer i kontanthjælpssystemet. KL vil derfor foreslå, indfasningen af reformen ændres, så kommunerne skal træffe afgørelse om den fremtidige ydelse hurtigst muligt efter lovens ikrafttrædelse og for eksisterende ydelsesmodtagere pr. 31. marts 2025 senest en måned inden reformen får virkning.

Kompensation for It-udvikling og øvrige administrative omkostninger

Dato: 12. august 2024

Sags ID: SAG-2023-04555
Dok. ID: 3474196

E-mail: KRHC@kl.dk
Direkte: 3370 3072

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 3 af 6

KL er enige i lovforslagets ambition om, at der skal være en effektiv it-understøttelse af sagsgangene gennem automatisering og beslutningsunderstøttelse for sagsbehandleren. Det vil medvirke til effektive og tidsbesparende sagsgange.

KL vil dog samtidig gøre opmærksom på, at det vil indebære en omfattende udvikling af Kommunernes Ydelsessystem (KY). Det er umiddelbart vurderingen, at omfanget af de samlede it-udgifter vil være på flere hundrede millioner kroner. Herunder forventes udviklingen af en digitalunderstøttelse af fritidstillægget alene at udgøre merudgifter på omkring 15-20 mio. kr. de første år. Derudover vurderer KL, at de administrative omkostninger i kommunerne (sagsbehandling) vil løbe op i mellem 30 og 40 mio. kr. om året. Da Beskæftigelsesministeriet vurderer, at de samlede udbetalinger af fritidstillægget årligt vil være på omkring 150 mio.kr, betyder det, at omkostninger til at administrere den foreslåede model for fritidstillægget vil svare til ca. 1/3 af det udbetalte beløb. I en tid, hvor både Regeringen, Folketinget og KL har stort fokus på at nedbringe administrative omkostninger, mener KL ikke, at det er hensigtsmæssigt at indføre fritidstillægget med så stor en administrationsbyrde. Derfor opfordrer KL til at indføre en enklere administrativ model, som forslået i nedenstående afsnit om fritidstillægget.

KL bemærker derudover, at hvis kommunerne ikke kompenseres for disse omkostninger, vil det trække ressourcer fra den øgede bevilling, som der med økonomiaftalen for 2025 blev givet til at investere i kvalitet og bedre velfærd på de store velfærdsområder. KL forventer derfor, at merudgifter som følge af reformen bliver kompenseret og ser frem til forhandlinger herom.

Dokumentation af fritidstillægget

KL er enig i ambitionen om, at børn af kontanthjælpsmodtagere skal have ret til et fritidsliv i lighed med andre børn. Som anført ovenfor ærgrer KL sig over, at der samtidig indføres et bureaukratisk dokumentationskrav til fritidstillægget, hvor fx en enlig forsørger med et barn løbende skal indsende kvitteringer for at have brugt 37,125 kr. (1/3 af 112,5 kr.) om måneden på barnets fritidsaktiviteter.

Dokumentationskravet går imod intentionen om at forenkle ydelsessystemet, og den løbende fremsendelse af dokumentation vil kræve særskilt it-understøttelse. Kravet vil - som det fremgår af lovforslaget - desuden pålægge borgerne løbende administrative byrder. Det bemærkes her, at det oftest vil være de mest udsatte borgere, som vil få de største vanskeligheder ved at løfte dokumentationsbyrden, og som dermed risikerer at miste fritidstillægget.

Samtidig vil dokumentationen ikke være nogen garanti for, at tillægget anvendes til børns fritidsaktiviteter, da det ikke vil være muligt at foretage en fuldstændig kontrol af borgerens køb og anvendelse af de dokumenterede indkøb.

KL vil på den baggrund foreslå en omlægning af dokumentationskravet, hvor man bevarer intentionen om, at borgere skal kunne dokumentere

Dato: 12. august 2024

Sags ID: SAG-2023-04555
Dok. ID: 3474196

E-mail: KRHC@kl.dk
Direkte: 3370 3072

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 4 af 6

forbruget på børns fritidsaktiviteter, men hvor dokumentationskravet forenkles.

Det kan ske ved, at borgeren udfylder en tro- og loveerklæring om at anvende fritidstillægget på børnenes fritidsaktiviteter, og at der kun skal indsendes dokumentation for seneste udbetalingsperiode, hvis borgeren bliver udtaget til stikprøvekontrol. Det vil sikre, at borgeren fortsat skal kunne dokumentere, at forbruget ligger inden for formålet, og den reelle kontrol med anvendelsen af tillægget vil være på samme niveau som foreslået i lovforslaget. Samtidig vil der kunne fastlægges en tidsgrænse for udtagelsen af stikprøvekontroller, så borgeren kun i en begrænset periode efter udbetalingsperioden skal gemme sin kvittering. Det vil medføre en væsentlig forenkling af ordningen for både borgerne og kommunerne og vil samtidig opretholde intentionen med fritidstillægget. KL stiller sig gerne til rådighed for en drøftelse af forslaget.

Hvis KL's forslag til en omlægning af dokumentationskravet ikke gennemføres, vil KL foreslå følgende:

- Det fremgår af lovforslaget, at 1/3 af fritidstillægget skal dokumenteres, når det har været modtaget i tre måneder – ellers stoppes udbetalingen. Kommunerne skal ved manglende dokumentation foretage en partshøring om den manglende dokumentation, inden kommunen kan træffe afgørelse om, at udbetalingen stoppes.

KL vil foreslå, at kommunerne ikke skal foretage opfølgning på manglende dokumentation af fritidstillægget i de tilfælde, hvor udbetalingen allerede er stoppet. Det vil i den situation ikke give mening at foretage partshøring med henblik på stop for udbetalingen, da udbetalingen allerede er stoppet. Det vil forenkle administrationen for borgerne og kommunerne, hvis opfølgningen på et allerede stoppet fritidstillæg undlades.

- KL har forstået dokumentationskravet i fritidstillægget således, at man skal dokumentere 1/3 af det samlede udbetalte tillæg. Hvis dokumentationskravet ikke imødekommes, kan der ikke ske udbetaling af fritidstillægget. Der betyder, at det således ikke vil være muligt at foretage en delvis dokumentation af fritidstillægget og få en delvis udbetaling af fritidstillægget. Det kan med fordel præciseres i lovforslaget.

Afklaringsret

Det fremgår af lovforslaget, at aktivitetsparate over 30 år, som sammenhængende har modtaget kontanthjælp i mere end to år, har en afklaringsret. Retten består i, at kommunen skal tage stilling til, om borgerens sag skal behandles i rehabiliteringsteamet, og hvis vedkommende fortsat skal være i kontanthjælpssystemet, skal der tage stilling til, hvilken indsats der kan iværksættes.

KL bemærker, at forslaget om en afklaringsret overlapper med forslaget fra ekspertgruppen for fremtidens beskæftigelsesindsats om, at borgere længere fra arbejdsmarkedet får en fremdriftsgaranti, der indebærer en

Dato: 12. august 2024

Sags ID: SAG-2023-04555

Dok. ID: 3474196

E-mail: KRHC@kl.dk

Direkte: 3370 3072

Weidekampsgade 10

Postboks 3370

2300 København S

www.kl.dk

Side 5 af 6

årlig opfølgning, hvor kommunerne skal følge borgerens sag med fokus på fremdrift mod job eller lønnede timer.

KL foreslår, at regeringen i de fremadrettede overvejelser vedrørende ekspertgruppens anbefalinger erstatter afklaringsretten med en frisættelse af beskæftigelsesindsatsen, hvor borgere længere fra arbejdsmarkedet får en fremdriftsgaranti, jf. ekspertgruppens anbefalinger. Det er vigtigt for KL, at kommunerne får friere rammer til at fastlægges en individuel tilrettelagt beskæftigelsesindsats, hvor udsatte borgere samtidig ikke tabes på gulvet.

Øvrige bemærkninger

KL har afslutningsvis følgende bemærkninger:

- KL vil foreslå, at der ved reguleringen af de nye højere beløbsgrænser for formue afrundes til mere runde beløb end nærmeste hele krone. Det skal ses i lyset af, at vurderingen af en borgers formue ofte sker på baggrund af mere overordnede værdiansættelser.
- En førstegangsansøger af kontanthjælp skal have vurderet, om vedkommende har andre indtægter, som kan forsørge vedkommende. I den vurdering, tages der ikke hensyn til indkomstfradraget, hvis vedkommende har arbejdsindtægt. På den baggrund udspecificerer lovforslaget, at en person, som ikke har modtaget kontanthjælp i tre hele kalendermåneder, anses for en førstegangsansøger. KL foreslår, at KL og STAR optager drøftelser med henblik på at sikre, at formuleringen er tilstrækkelig præcis til, at den ikke får u hensigtsmæssige og utilsigtede konsekvenser for kommunernes tilrettelæggelse af sagsgangene på kontanthjælpsområdet.

Det har ikke været muligt for KL at foretage en politisk behandling af høringssvaret inden for høringsfristen. Der tages derfor forbehold for den efterfølgende politiske behandling af høringssvaret.

Med venlig hilsen

Nicolas Johansen

Kristian Hvolbæk Christensen

Dato: 12. august 2024

Sags ID: SAG-2023-04555
Dok. ID: 3474196

E-mail: KRHC@kl.dk
Direkte: 3370 3072

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 6 af 6